

درس ۱۱

راه‌ها در زندگی ما چه نقشی دارند؟

شما با چه وسیله‌ای به مدرسه می‌روید؟ در مسیر خود از خانه به مدرسه، از کدام کوچه‌ها یا خیابان‌ها می‌گذرید؟ آیا تاکنون فکر کرده‌اید که راه‌ها در زندگی ما چه نقشی دارند؟ به این تصویر نگاه کنید و بگویید که راه‌ها در رفع نیازهای مردم چه نقشی دارند.

مردم برای رفتن به مدرسه یا محل کار خود، رفتن به مغازه ها و خرید کردن، رفتن به تعطیلات یا دیدن اقوام و دوستان خود به راه نیاز دارند.
همهی مکان ها به وسیلهی راه به یک دیگر مربوط می شوند.

● بازرگانی

آیا می توانید چند کالا را نام ببرید که در خارج از محل زندگی شما تولید می شود و سپس برای مصرف به محل زندگی شما حمل می شود؟
اگر در یک ناحیه، تولید محصولی بیشتر از نیاز مردم آن ناحیه باشد، مقداری از آن محصول را برای فروش به جاهای دیگر می فرستند.

برای مثال، در گیلان چای تولید می شود؛ در حالی که بسیاری از نواحی کشور ما برای کشت چای شرایط مناسبی ندارند. بنابراین، مقداری از چای گیلان به سایر نقاط کشور حمل می شود و در آن جا به فروش می رسد. آیا در این باره می توانید مثال های دیگری بزنید؟

کدام یک از کالاهایی که شما مصرف می کنید، در خارج از کشور ایران تولید می شوند؛ چند نمونه را نام ببرید. این کالاهای چگونه به دست شما می رسند؟

به کالاهایی که در خارج از یک ناحیه یا کشور تولید شده و سپس به جاهای دیگر فرستاده می شوند، واردات می گویند.

به کالاهایی که در داخل یک ناحیه یا کشور تولید شده و سپس به جاهای دیگر فرستاده می شوند، صادرات می گویند. نفت و قالی و پسته از مهم ترین صادرات ایران اند.

به خرید و فروش در داخل یک کشور یا با کشورهای دیگر بازرگانی می‌گویند.
اکنون دلیل اهمیت راه‌ها را بهتر می‌توانید بفهمید. وجود راه‌ها برای جابه‌جایی مردم
و کالاها (بار) از مکانی به مکان دیگر لازم است.

● وسایل حمل و نقل

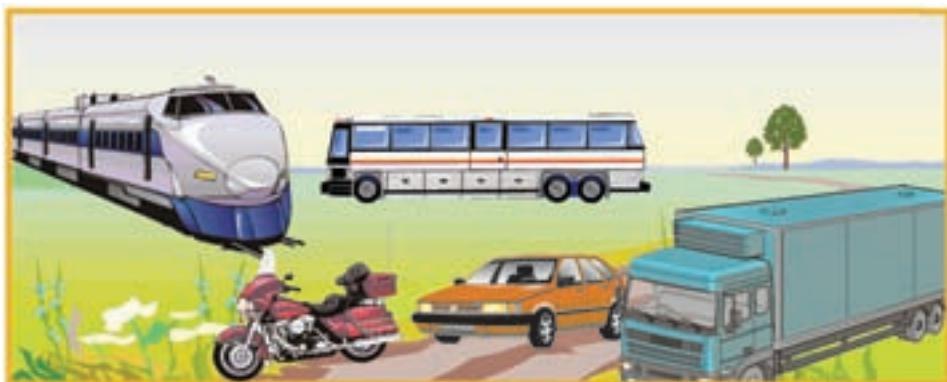
به وسایلی که مردم و کالاها را جابه‌جا می‌کنند، وسایل حمل و نقل می‌گویند.

چند وسیله‌ی حمل و نقل را نام ببرید. در گذشته‌های دور، مردم برای مسافرت
یا حمل بار از چه وسایلی استفاده می‌کردند؟ چه مشکلاتی برای آن‌ها به وجود می‌آمد؟

به طور کلی، راه‌ها و وسایل حمل و نقل به سه نوع تقسیم می‌شوند: زمینی، هوایی و
آبی.

حمل و نقل زمینی

به تصویر نگاه کنید و وسایل حمل و نقل زمینی را نام ببرید.

از کدام وسیله برای حمل بار استفاده می‌شود؟ با کدام وسیله هم مسافر و هم بار جابه‌جا می‌شود؟

خطر تصادف در کدام وسیله کمتر است؟

حمل و نقل آبی

حمل و نقل با کشتی بسیار ارزان است. کشتی‌ها برای حمل کالاهای سنگین بسیار مناسب‌اند ولی عیب آن‌ها این است که خیلی آهسته حرکت می‌کنند. علاوه بر این، همه‌ی سرزمین‌ها به راه‌های آبی و دریا دسترسی ندارند.

حمل و نقل هوایی

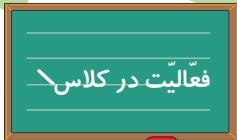
هوایپما برای حمل مسافر و کالاهای سبک، بسیار مناسب است. علاوه بر این، سرعت زیادی دارد و مسافت‌های طولانی را در مدت کمی طی می‌کند ولی هزینه‌ی مسافرت با آن زیاد است.

فعالیت در کلاس

۱- در جدول زیر، خوبی‌ها و بدی‌های هر یک از وسایل

نقليه را بنويسيد.

بدی‌ها	خوبی‌ها	وسیله

۲- برای هر یک از کارهای زیر، راه و وسیله‌ی حمل و نقل مناسب را انتخاب کنید و دلیل انتخاب خود را بنویسید.

عمل	نوع		
	وسیله‌ی حمل و نقل	راه	
.....	.....	.....	<ul style="list-style-type: none"> ● رفتن به مشهد، تبریز یا اهواز در تعطیلات نوروز
.....	.....	..... آبی	<ul style="list-style-type: none"> ● بردن نفت و زغال سنگ به یک کشور دور
.....	.....	.....	<ul style="list-style-type: none"> ● رفتن به منزل یکی از اقوام در خارج از شهر یا روستا
.....	.....	.....	<ul style="list-style-type: none"> ● شرکت در مراسم حج (مکه)

پرسش

هر جمله را با یک خط به عبارت مناسب، مربوط کنید.

کالاهایی که در داخل کشوری تولید و به کشورهای دیگر فروخته می‌شوند.

وسایل حمل و نقل

کالایی که از جایی به جای دیگر حمل می‌شود.

بازرگانی

مردم و کالاهای را جابه‌جا می‌کنند.

صادرات

خرید و فروش در داخل کشور با خارج از کشور است.

بار

راه‌های ایران

کشور ایران به انواع راه‌های زمینی، هوایی و آبی دسترسی دارد.

راه زمینی

● به نقشه‌ی راه‌های زمینی جاده‌ای توجه کنید. از این راه‌ها، مسافران و کالاها بین شهرها و روستاهای کشور جابه‌جا می‌شوند.

همان‌طور که در نقشه می‌بینید، شهر تهران یکی از محل‌های مهم اتصال راه‌های زمینی کشور است.

● در درس ۱۰ خواندید که ایران از شمال و جنوب به دریا راه دارد و از این طریق با کشورهای دیگر ارتباط برقرار می‌کند. بخش مهمی از صادرات و واردات کشور ما از طریق راه‌های آبی و بندرها صورت می‌گیرد.

بندر انزلی، کشتی در حال بارگیری و یک قایق
تفریحی

بندر بوشهر، اسکله‌ی تخلیه‌ی بار

● به نقشه‌ی راه‌آهن سراسری ایران نگاه کنید.

راه‌آهن ایران علاوه بر حمل مسافران، در جابه‌جایی کالاها نیز نقش مهمی دارد. کالاهای صادراتی یا وارداتی کشور از طریق راه‌آهن به بندرهای کناره‌ی دریای خزر و خلیج فارس و دریای عمان حمل می‌شوند.

راه‌آهن سراسری ایران، بندر ترکمن در کنار دریای خزر را به کدام بندرهای جنوبی متصل می‌کند؟

قطار در حال بارگیری در بندر امام خمینی

مسافران هنگام سوارشدن به قطار، بلیت خود را به مأمور راه آهن نشان می‌دهند.

● به نقشه‌ی فرودگاه‌های ایران توجه کنید. با هواپیما می‌توان به بعضی از شهرهای کشور یا خارج از کشور سفر کرد.

بعضی از شهرها فرودگاه بین‌المللی دارند؛ در حالی که در بعضی دیگر از شهرها فقط فرودگاه داخلی وجود دارد. از فرودگاه‌های داخلی نمی‌توان به خارج از کشور مسافرت کرد.

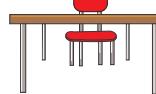
فروندگاه بین‌المللی مهرآباد و فروندگاه بین‌المللی امام خمینی (ره) در تهران، از نظر تعداد پروازهای داخلی و خارجی، در کشور مقام اول را دارند و بیشترین پروازها از این فروندگاه‌ها صورت می‌گیرد.

فعالیت در کلاس

- ۱- با استفاده از نقشه‌های این درس، یک شهر را نام ببرید که به انواع راه‌های آبی، زمینی (جاده‌ای و راه‌آهن) و هوایی دسترسی داشته باشد.
- ۲- گفت و گو کنید.

اتوبوس، تاکسی و قطار جزء اموال عمومی‌اند. به نظر شما، برای حفظ هر یک از این وسایل چه کارهایی باید انجام دهیم؟

پرسش

- ۱- جاهای خالی را پر کنید.

- شهر ..... مهم‌ترین محل اتصال راه‌های زمینی کشور است.
- راه‌آهن سراسری ایران در شمال به بندر ..... مربوط می‌شود.
- ۲- با توجه به نقشه‌ی فروندگاه‌های کشور، دو شهر را که فروندگاه بین‌المللی دارند و دو شهر را که فقط فروندگاه داخلی دارند، نام ببرید.
- ۳- فروندگاه بین‌المللی با فروندگاه داخلی چه تفاوتی دارد؟